

 17.06. 3 stundas **EUR 6 /skolēniem, studentiem un skolotājiem – EUR 1**

- **Tikšanās 10:00** pie ieejas **Nacionālajā bibliotēkā**
- Pastaiga sākas **Klīversalā**, kas vēsturiski bija Jelgavas priekšpilsētas centrs. **Akmeņu ielas** pirmsākumi saistāmi ar 1714. gadu, kad pāri Daugavai ierīkoja Plostu tiltu un no šejienes sākās divi lieli ceļi, – uz Bausku un uz Jelgavu. Akmeņu ielā 19. gs. atradās dažādi veikali un tirgotavas, amatnieku darbnīcas, iebraucamās vietas un pirmās Pārdaugavas viesnīcas, kā arī ugunsdzēsēju depo. Šodien lielākā daļa ielas apbūves gan ir zudusi.
- Ekskursijas maršrutā īpaša uzmanība pievērsta **dzelzceļam**, kura infrastruktūras klātbūtne ir būtiski ietekmējusi Torņakalna ģeogrāfiju un attīstību. Tās ir esošās Rīgas – Jelgavas (1868) un Rīgas – Tukuma (1877) **dzelzceļa līnijas**, kādreizējās **Mitavas stacijas paliekas**, pati **Torņakalna stacija**, jūgendstila formās ieturētie **dzelzceļa pārvadi**, dzelzceļnieku dzīvojamā māju kolonija un, protams, gaidāmā **Rail Baltica** līnija, kas mainīs visas Rīgas un arī Torņakalna seju jau tuvā nākotnē.
- Apkaimes nosaukuma izcelsmi saista ar t.s. **Sarkano torni**, – viduslaiku sargpunktu iepretim Rīgai, pie Mārupītes kādreizējās ietekas Daugavā. Blakus šai vietai ilgu laiku atradās zviedru armijas celtais militārais nocietinājums – **Kobronskansts**, bet šodien te tiek veidots **Latvijas Universitātes komplekss**. Abas jau uzceltās augstskolas ēkas Latvijas mūsdienu arhitektūras kontekstā ir pietiekami inovatīvas un interesantas no telpiskā viedokļa. (Pastāvošo pandēmijas ierobežojumu dēļ, ekskursiju pašās ēkās šobrīd diemžēl nevaram solīt.)
- Par īsto Torņakalnu tiek uzskatīta apkaimē, kas veidojusies Daugavas krasta augstākajā daļā, gar senajiem satiksmes ceļiem – Jelgavas un Bauskas ielu, un gar minētajām dzelzceļa līnijām. **Pilsētas nomalei raksturīgā mazstāvu apbūve, puspamestas rūpnīcas** veido apkaimes atmosfēru, īpaši gleznaina ir bruģētā, kalnupejošā **Veja iela**.
- **Vienības gatves**, kādreizējās Jelgavas šosejas, pirmsākumi saistīti ar 1830. gadiem, kad pilsētas robežās tika nosprausta jauna, iztaisnota trase lielajam pasta ceļam, kas gāja no Vācijas robežām, caur Jelgavu un Rīgu uz impērijas galvaspilsētu Pēterburgu. Nozīmīgākā iestāde šai ielā ir 1879. gadā atvērta Bērnu slimnīca, zīmīga ir **Blokmuižiņa**, kā arī kādreizējās rūpnīcas. Tuvumā arī kādreiz nozīmīgais **Torņakalna latviešu palīdzības biedrības nams** (1903).
- Torņakalna apkaimi košāku padara **Māras diķis** un **Arkādijas parks** un tiem pieguļošie rajoni ar lepnākām savrupmājām, starp kuru iemītniekiem bijuši, piemēram, ievērojamais Rīgas vēstures pētnieks Jānis Straubergs, rakstnieks Jānis Akuraters un dzejnieks Ojārs Vācietis. Vietā, kur no diķa iztek Mārupīte, kopš 13. gadsimta atradās **Māras dzirnavas**, kas, saistībā ar Rutku Tēva romānu un populārajām filmām, ir pazīstamas kā Vella dzirnavas.

Pieteikšanās:

- jūsu vieta tiks rezervēta pēc līguma noslēgšanas un **EUR 6** iemaksas (skolēniem, studentiem, skolotājiem – EUR 1)

Atteikšanās:

- atsakoties no ekskursijas pēc 12.06., jūs **zaudējat visu summu**;
- iemaksāto summu iespējams pāradresēt citai personai, kura vēlas doties minētajā ekskursijā.

Atlaides, nosacījumi:

- skolotājiem, studentiem un skolēniem, uzrādot apliecību vai izziņu no mācību iestādes, ceļazīmes cena ir EUR 1;
- vietu skaits par samazinātu cenu (EUR 1) ir ierobežots.